

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

24 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over planschaderegeling bij weigering van bouw- of verkavelingsaanvraag ten gevolge van overstromingsgevaar	1
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het intergewestelijke beheer van het Zoniënwoud	3
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de milieuvergunning voor de modelluchtvaartclubs	5
Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanwending van de opbrengsten uit de gemeentelijke saneringsbijdrage	7

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over plan-schaderegeling bij weigering van bouw- of verkavelingsaanvraag ten gevolge van overstromingsgevaar

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het decreet van 18 juli 2003 betreffende het algemeen waterbeleid legt in hoofdstuk III, afdeling I, bepaalde verplichtingen op, die de watertoets worden genoemd. De watertoets betekent dat de overheid die over een vergunning moet beslissen, er, door het weigeren van de vergunning dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, voor zorgt dat geen schadelijk effect ontstaat of dat het schadelijke effect zo veel mogelijk wordt beperkt. Indien dat niet mogelijk is, moet het schadelijke effect worden hersteld. Bij vermindering van de infiltratie van hemelwater of vermindering van ruimte voor het watersysteem, moet het schadelijke effect worden gecompenseerd.

Ik zal mijn vraag verduidelijken aan de hand van een praktijkvoorbeeld dat zeker geen alleenstaand geval is. Voor een aantal percelen, deels gelegen in woongebied, werd een verkavelingsaanvraag ingediend. De desbetreffende percelen zijn gelegen in een vallei en in een risicozone volgens de kaarten 'Risicozones overstromingen' van het Vlaamse Gewest.

Volgens de inventarisatie van de overstromingen in 1998 hebben deze percelen toen problemen met wateroverlast ondervonden. De percelen zijn zeer laag gelegen en bevinden zich bovendien in overstroombaar gebied.

De afdeling Natuur oordeelt dat de percelen slechts in aanmerking komen om bebouwd te worden indien ze worden opgehoogd. Er moet echter gestreefd worden naar het maximaal behoud van het natuurlijk waterbergend vermogen van valleien.

De afdeling Waterwegen en Zeekanaal heeft een ongunstig advies afgeleverd voor beide verkavelingsaanvragen. Dat advies wordt gebaseerd op het Netebekkenbeheerplan. Onder artikel 2a 'Het creëren van extra waterbergingscapaciteit' van dat plan staat dat in dit gebied het standstillprincipe gehanteerd zal worden. Met het oog op

de waterhuishouding van dit gebied wordt het bouwen op deze locatie afgeraden. Er zijn geen manieren om het schadelijke effect op het watersysteem te voorkomen, te beperken, te herstellen of te compenseren.

Gronden die volgens het gewestplan ingetekend zijn als woonzone, kunnen in een overstromingsgevoelig gebied liggen. Wanneer een dergelijke woonzone nog niet aangesneden is, dan moet bouwen in die zone vermeden worden. Niet alleen als gevolg van de overstroombaarheid, maar ook om andere redenen kan een perceel technisch niet bebouwbaar zijn. De wetgeving voorziet in geen enkel geval in een regeling voor het uitbetalen van een schadevergoeding bij de weigering van een bouwaanvraag of verkavelingsaanvraag.

Voor specifieke probleemgevallen bestaan er verschillende mogelijke oplossingen. Alleen wanneer men een bouwzone omzet naar een andere niet-bebouwbare bestemming, bestaat er een planschaderegeling. Openruimtebestemmingen zoals landbouw, natuur of bos zijn immers beter verenigbaar met occasionele overstroming. Daarnaast voorziet artikel 17 van het decreet Integraal Waterbeleid in een koopplicht en een vergoedingsregeling binnen welbepaalde afgebakende overstromingsgebieden. Het uitvoeringsbesluit om deze regeling operationeel te maken, is echter nog niet goedgekeurd.

Het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, voorziet in artikel 84 in een regeling bij het in werking treden van ruimtelijke uitvoeringsplannen op drie niveaus. Planschade is dus een vergoeding die aan een eigenaar verschuldigd kan zijn indien door planwijziging een grond onbebouwbaar wordt terwijl die voor de planwijziging bebouwbaar was. Het is de rechtbank die zich uitsprekt over het recht op planschade en voorwaarden koppelt aan het toekennen van die vergoeding. Dit planschadesysteem is alleen van toepassing bij planwijziging.

De weigering van een vergunning of de afgifte van een negatief stedenbouwkundig attest na die planwijziging kan de aanleiding zijn voor de planschadevordering, maar een planwijziging is dus een noodzakelijke voorwaarde.

Mevrouw de minister, binnen welke termijn zal het uitvoeringsbesluit om de koopplicht en een vergoedingsregeling binnen welbepaalde afgebakende overstromingsgebieden operationeel te maken, goedgekeurd worden? Bestaat er op dit ogenblik een recht op schadevergoeding wanneer een verkavelingsvergunning wordt geweigerd?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Deze vraag heeft een lange voor geschiedenis. Er is al een gelijkaardige vraag gesteld op 9 februari 2006 waarin de hele problematiek aan bod kwam. Ondertussen werd al een weg afgelegd. Er wordt uitvoering gegeven aan het decreet en we staan nu inderdaad aan de vooravond van nog twee uitvoeringsbesluiten.

U weet dat om ook de nieuwe financiële instrumenten van het decreet Integraal Waterbeleid (IWB) van 18 juli 2003 operationeel te maken, er een besluit van de Vlaamse Regering nodig is. De uitwerking van de procedures van aankoopplicht en vergoedingsplicht van onroerende goederen die in de overstromingsgebieden, zoals afgebakend in de waterbeheerplannen, en in hun oeverzones gelegen zijn, maakt hiervan deel uit.

Ik heb vorige vrijdag op mijn kabinet van de Coördinatietcommissie Integraal Waterbeleid een voorstel ontvangen. Het kabinet is dit herwerkte voorstel aan het onderzoeken. Er is nog geen uitvoeringsbesluit, maar dat is voor binnenkort. Het heeft een vrij lange voorbereidingstijd nodig gehad, want de kwestie die geregeld moet worden, is niet zo simpel.

U vraagt of er vandaag een recht op schadevergoeding bestaat als de verkavelingsvergunning geweigerd wordt. Uw vraag noopt mij tot het schetsen van een wat breder kader. Vooreerst is het zo dat de toepassing van de watertoets niet automatisch leidt tot een beperking van het eigendomsrecht. Het decreet voorziet er in de eerste plaats in dat indien een schadelijk effect te verwachten valt, voorwaarden worden opgelegd bij het verlenen van de vergunning om zo het ontstaan van het schadelijke effect te vermijden of om dat effect zo veel mogelijk te beperken. Indien dan blijkt dat het schadelijke effect niet kan worden voorkomen of beperkt door het opleggen van voorwaarden, moeten de op te leggen voorwaarden gericht zijn op het herstel of in de gevallen van vermindering van de infiltratie van het hemelwater of van de vermindering van de ruimte voor het watersysteem, op de compensatie van het schadelijke effect. Dat schadelijke effect moet op een of andere wijze gecompenseerd worden. Pas in laatste instantie, als blijkt dat het schadelijke effect niet kan worden vermeden noch beperkt en dat ook herstel of compensatie onmogelijk zijn, dan wordt een vergunning geweigerd.

Binnen het decreet Integraal Waterbeleid, waarmee de watertoets werd ingevoerd in 2003, werd geen specifieke vergoedingsregeling opgenomen voor het weigeren van een verkavelingsvergunning op basis van de watertoets. In een dergelijke regeling werd dus niet decretaal voorzien. De watertoets wijzigt bestaande vergunningsprocedures niet. De watertoets legt enkel op dat bij de vergunningverlening rekening gehouden moet worden met mogelijke schadelijke effecten. Dit wil zeggen dat

er ook zonder de watertoets vergunningen geweigerd zouden kunnen worden.

Het decreet voorziet wel in een aantal financiële instrumenten. Ze hebben niet rechtstreeks met de watertoets te maken, maar bieden wel enkele mogelijkheden voor een financiële tegemoetkoming. Er zijn er twee. Het eerste is bij onteigening. Dit wordt bepaald door artikel 11. Om onroerende goederen te verwerven die nodig zijn om de doelstellingen van het decreet IWB te verwezenlijken, kan het Vlaamse Gewest overgaan tot een onteigening ten algemenen nutte. Dat instrument is al operationeel. De Vlaamse Regering kan ook de provincies en gemeenten machtigen om onteigeningen door te voeren. Daarvoor is nog een beslissing van de Vlaamse Regering nodig.

Het tweede instrument is er in geval van recht van voorkoop, aankoopplicht en vergoedingsplicht. De mogelijkheid tot schadevergoeding in die gevallen wordt bepaald in de artikelen 12 tot 16, in artikel 17, paragraaf 1, en in artikel 17, paragraaf 2. Een van de voorwaarden voor de toepassing van deze instrumenten is dat het onroerend goed gelegen is in een oeverzone of in een overstromingsgebied dat afgebakend wordt of werd in de waterbeheerplannen. U hoort me al komen. De bekken- en deelbekkenbeheerplannen zullen binnenkort ter definitieve vastlegging worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Het is mijn wens en bedoeling om ook het besluit dat de financiële instrumenten regelt, op hetzelfde moment ter goedkeuring voor te leggen. Daardoor kan er gelijktijdig gespoord worden en komt men niet in een impasse terecht, want die zou voor nogal wat onduidelijkheid kunnen zorgen.

De planschaderegeling is een vergoedingsmechanisme eigen aan de regelgeving inzake ruimtelijke ordening. Voor wat de ruimtelijke uitvoeringsplannen betreft, verwijs ik naar de artikelen 84 tot 86 van het decreet van 18 mei 1999. Voor wat betreft de plannen van aanleg, verwijs ik naar artikel 35 van hetzelfde decreet. De planschade is beperkt tot de gevallen waarin een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning wordt geweigerd omdat er een bouw- of verkavelingsverbod voortvloeit uit een plan dat bindende kracht heeft gekregen en een einde maakt aan de mogelijkheid om te bouwen, een mogelijkheid die wel bestond tot op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het nieuwe plan. De planschaderegeling is dus enkel van toepassing als het bouw- of verkavelingsverbod voortvloeit uit een wijziging van een ruimtelijk bestemmingsplan. Om effectief aanspraak te kunnen maken op een planschadevergoeding, moet ook worden voldaan aan de overige voorwaarden van artikel 84, paragraaf 3 en 4, van het decreet.

Een van die voorwaarden is van bijzonder groot belang: de technische bebouwbaarheid. Compleet waterverza-

digde bodems die niet zonder uitzonderlijke funderingswerken en dergelijke meer bebouwbaar zijn, kunnen zo voor planschadevergoeding uitgesloten worden.

Daarnaast kan ook nog de voorwaarde worden vermeld dat het perceel gelegen moet zijn aan een voldoende uitgeruste weg. In het decreet wordt omschreven wat daarmee precies wordt bedoeld: een met duurzame materialen verharde weg, een weg voorzien van een aansluiting op het elektriciteitsnet en er dient ook op te worden op gewezen dat enkel de eerste 50 meter vanaf de rooilijn in aanmerking komt voor planschade.

Om van de planschaderegeling te kunnen genieten, is eerst een planwijziging nodig. Het weigeren van een verkavelingsvergunning of stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een woning op een grond waarvan de bestemming in de geldende plannen dat bouwwerk perfect toelaat, zal dus in principe geen aanleiding geven tot het toekennen van een planschadevergoeding.

In de gevallen waarbij een stedenbouwkundige vergunning geweigerd wordt op basis van mogelijke wateroverlast, kan de overheid uiteraard wel onderzoeken of een bestemmingswijziging aangewezen is, waarna desgevallend de bestemming van het gebied gewijzigd kan worden. In de praktijk zal het meestal om woon- of industriegebied gaan dat in bijvoorbeeld natuurgebied omgezet kan worden. In die gevallen wordt de planschaderegeling wel van toepassing, indien voldaan is aan al de criteria die ik daarnet heb opgesomd.

Tot slot wil ik verwijzen naar een interessant arrest van het Grondwettelijk Hof van 9 februari 2005, waarin wordt gesteld dat het mogelijke bouw- of exploitatieverbod dat voortvloeit uit het decreet Integraal Waterbeleid, geen buitensporige afbreuk doet aan de rechten van de eigenaars.

Wat mijn bevoegdheidsdomeinen betreft, zijn er twee uitvoeringsbesluiten op komst, die ik zal proberen te laten sporen met de goedkeuring van de bekkenbeheerplannen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mevrouw de minister, dank u voor het uitvoerige en duidelijke antwoord. We staan aan de vooravond van de uitvoeringsbesluiten en de goedkeuring van de bekkenbeheerplannen. Het is goed dat die op elkaar zijn afgestemd. Hebt u een idee van het tijdsplan dat moet worden afgelegd om te komen tot de definitieve goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten?

Minister Hilde Crevits: De uitvoeringsbesluiten moeten een eerste keer vastgesteld worden, dan doorlopen ze een adviesprocedure en volgt een tweede vaststelling. Ik vermoed dat er enkele maanden tijd zullen over gaan. De bekkenbeheerplannen zijn klaar voor eerste goedkeu-

ring, maar die moeten nogmaals terugkomen. Het is de bedoeling om voor het reces te landen. Dat is alleen een inspanningsverbintenis, mijnheer Peeters.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het intergewestelijke beheer van het Zoniënwoud

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de minister, het Zoniënwoud, gelegen ten zuidoosten van Brussel, is een van de grootste bossen van België. De oppervlakte bedraagt ongeveer 5000 hectare. Het Zoniënwoud is een uniek natuurgebied: het bestaat voornamelijk uit beuken en telt zo'n 46 soorten zoogdieren, onder andere reeën, wat uitzonderlijk is voor een bos dat zich zo dicht bij een grootstad bevindt.

Dit bos ligt verspreid over de drie gewesten. Iets meer dan de helft van de oppervlakte van het bos ligt in Vlaanderen, ongeveer 40 percent in Brussel en ongeveer 5 percent in Wallonië. Het wordt daarom beheerd door zowel Vlaanderen, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als Wallonië, die elk hun administratie, hun decreten en hun visie over het bosbeheer hebben. Het Vlaamse Gewest legt de nadruk op het multifunctionele aspect van het bosbeheer, met ook de nadruk op ecologische doelstellingen. Brussel wil daarentegen zo veel mogelijk gebruikers van het bos bij het beheer betrekken. Het bosbeheer van het Waalse Gewest is sterk begaan met het behoud van een economische activiteit. Deze versnippering kan het globale beheer bemoeilijken. Dat zou jammer zijn, gezien de grote uitdagingen waar het Zoniënwoud voor staat, onder andere de noodzakelijke verjonging van dit bos.

Mevrouw de minister, bestaat er een intergewestelijke visie over het beheer van het Zoniënwoud? Zo ja, kunt u deze visie toelichten? Hoe is deze tot stand gekomen? Is er regelmatig overleg in dit verband tussen de drie gewesten?

Zijn er grote verschillen in de bosreglementen van de gewesten? Waarin bevinden zich die verschillen? Worden de wandelaars en andere gebruikers van het bos er voldoende attent op gemaakt wanneer ze zich in een ander gewest bevinden en dus een ander reglement moeten volgen?

Kunt u een overzicht geven van de, eventueel gezamenlijke, initiatieven om de problemen zoals

verjonging, verdwijning van zeldzame planten, en dergelijke, van het Zoniënwoud aan te pakken sinds de heer Laurys hieromtrent ongeveer 7 jaar geleden een vraag heeft gesteld?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Delva, uw vraag geeft me de mogelijkheid om het Zoniënwoud eens in de belangstelling te brengen. Voorafgaand wil ik stellen dat het niet de bedoeling is, en het is nooit het geval geweest, om het bosbeheer van het Zoniënwoud in de drie gewesten zeer uiteenlopend aan te pakken of zeer uiteenlopende karaktertrekken toe te schrijven. Het Vlaamse Gewest is in dit boscomplex economisch de belangrijkste speler en voor ons gewest vertegenwoordigt het Zoniënwoud effectief een reëel economisch belang.

In de beheervisie op de openbare bossen, gepubliceerd door het Agentschap voor Natuur en Bos, gaat eveneens bijzonder veel aandacht naar het participeren door het publiek. Dat is dus niet alleen een Brussels aandachtspunt. Omgekeerd hebben zowel het Brusselse als het Waalse Gewest een toenemende aandacht voor de ecologische functie van het bos, wat onder meer blijkt uit de intense aandacht voor het Natura 2000-netwerk in de drie gewesten en uit de recente uitbreiding van beschermde zones in het Brusselse Gewest.

Daarnaast leidt de gemeenschappelijke voorgeschiedenis ertoe dat een aantal moeilijkheden voor de bosbeheerders in de drie gewesten bijzonder gelijklopend zijn. U verwijst naar de moeizame verjonging van het beukenbos. Ik kan er nog enkele voorbeelden aan toevoegen: de inrichting van de wandelwegen op de sterk hellende leembodems, de exploitatie op een kwetsbare bodem en in een druk bezochte omgeving, het beheer van het grote- en kleinedierenleven in een versnipperd en geïsoleerd bos enzovoort.

Deze gemeenschappelijke aandachtspunten en moeilijkheden nemen niet weg dat de ligging op de gewestgrenzen inderdaad een aantal specifieke moeilijkheden met zich brengt. Het is niet allemaal koek en ei. Ecologische structuren zoals valleien, recreatieve wandel- en fietstrajecten of verkeersinfrastructuur die het woud doorsnijden en versnipperen, houden niet op aan de gewestgrenzen. De coördinatie en samenwerking tussen de gewesten kan wat dat betreft verbeteren. De huidige toestand maakt het immers zeer moeilijk om op die ruimtelijke aspecten een afdoend antwoord te bieden. De verantwoordelijke beheerders van de gewesten werken hierover echter al samen of hebben minstens overleg over zowel de ruimtelijk-ecologische onderwerpen als over de aspecten van beheerwerken, zoals ik u zo dadelijk zal toelichten. Dat doet geen afbreuk aan de autonomie van de gewesten als het gaat om de concrete beheermaatregelen van het eigenlijke bosbeheer. De werk-

zaamheden voor het kappen en planten van bomen, het onderhoud van de infrastructuur en andere beheertaken gebeuren door het gewestelijke bosbeheer van elk gewest, ieder voor zich.

Ik ga nu in op uw concrete vragen, mijnheer Delva. De wetgever heeft uitdrukkelijk aandacht geschonken aan een intergewestelijke consultatie als gewestgrensoverschrijdende bossen betrokken zijn. De bijzondere wet op de hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980 bepaalt in zijn artikel 6, paragraaf 2: “De betrokken regeringen moeten onderling overleg plegen wat betreft: 1° de bijzondere bepalingen betreffende de bossen gelegen op het grondgebied van meer dan één gewest.” Dat vond onder meer zijn beslag in de wederzijdse advisering van de diverse beheerplannen. Deze plannen vormen echter nog geen echte ‘intergewestelijke visie’, zoals de heer Delva het stelt. Het zijn veeleer afzonderlijke visies die aan de inzichten van de aanpalende gewesten getoetst zijn.

Op dit moment loopt er echter een studie naar een ‘structuurvisie voor het Zoniënwoud’ in opdracht van mezelf en van de beide ministers voor Leefmilieu van de andere gewesten. Deze structuurvisie moet een grondig onderbouwd en goed gedocumenteerd perspectief bieden op de globale structuren die het Zoniënwoud gewestgrensoverschrijdend karakteriseren. We denken daarbij aan recreatieve structuren, ecologische structuren, cultuurhistorische structuren en de verkeerseconomische structuren die het Zoniënwoud doorsnijden. Het is in geen geval de bedoeling dat de structuurvisie in de plaats zou komen van de gewestelijke bosbeheerplannen of afbreuk zou doen aan de gewestelijke bevoegdheden betreffende bosbeheer. Het is veeleer de bedoeling om vanuit het bosbeheer een antwoord te bieden op de uitdagingen die van buitenaf of over het gehele complex gesteld worden. We werken samen met andere gewesten en dat lukt aardig. De structuurvisie moet bovendien aangeven welke partners op welke wijze betrokken moeten worden om de structuren van het woud te versterken. Zowel uit ervaring als uit wetenschappelijk onderzoek weten we dat het vandaag niet langer volstaat om een technisch sluitende en samenhangende oplossing voor te stellen. De beheermaatregelen moeten ook breed gedragen zijn om kans te maken op realisatie.

Uiteindelijk moet de structuurvisie de basis vormen om in de volgende jaren met een ambitieuze aanpak de grensoverschrijdende structuren van het woud te versterken en, waar zij aangetast zijn, opnieuw te verbinden. Deze studie voor de opmaak van een structuurvisie is lopende, en ze moet in 2008 worden afgerond. Vooreerst werd er een inventaris gemaakt van de bestaande wetenschappelijke kennis, beschikbaar in eerdere studies over alle betrokken disciplines. Vervolgens werd deze geanalyseerd vanuit een ruimtelijke

context over het hele woud beschouwd. Op dit ogenblik ontwikkelt men een voorstel tot visie over het woud, waaraan nadien ook een stappenplan gekoppeld moet worden dat de concrete voorstellen uitwerkt.

De 'participatieve' aanpak van de studie krijgt vorm in drie vergaderingsgroepen die de studie opvolgen. Er is ten eerste de stuurgroep, waarin naast de opdrachthoudende studiebureaus, de drie houtvesters als leidend ambtenaren zitting hebben. Er is vervolgens het begeleidingscomité, dat de actoren verzamelt, zoals de sport- of natuurverenigingen, de manegehouders, de gemeentelijke Verenigingen voor Vreemdelingenverkeer en andere. Ten slotte is er een vergadering van administraties die een concrete bevoegdheid hebben in het gebied, noodzakelijk om de visie te realiseren. Daarin zijn onder meer de diensten voor het wegbeheer, de administraties voor monumenten en landschappen, water, stedenbouw en andere uitgenodigd. Verder zijn er talrijke bilaterale contacten, onder meer met de gemeenten over voorstellen die op hun grondgebied ontwikkeld worden. Het is mijn bedoeling deze overlegvormen nu te vervolledigen met overleg op het niveau van de betrokken kabinetten van de drie gewesten, en ook hiertoe worden stappen ondernomen.

In de reglementering op de toegankelijkheid, dus de reglementen voor de bosbezoekers, zijn er inderdaad enkele opvallende verschillen. Toch meen ik dat het basisidee achter de reglementering vrij gelijklopend is. Het is evenwel onze ambitie om de bestaande verschillen niet te cultiveren en zeker niet te versterken, maar om integendeel te zoeken naar een zo goed mogelijk op mekaar afgestemde aanpak. De bosbezoeker, die doorgaans geen boodschap heeft aan de exacte ligging van een gewestgrens, kan immers moeilijk begrijpen waarom in eenzelfde bos aan de ene zijde van de weg een verbod geldt en aan de andere zijde een toelating. We moeten dit zo veel mogelijk vermijden.

De oplettende wandelaar kan aan de aanwezige straatnaambordjes en gebods- of verbodsborden wel steeds zien in welk gewest hij zich bevindt. We moeten alle inspanningen leveren om de verschillen te vermijden en zeker niet scherper te stellen. In de voornoemde structuurvisie zullen suggesties worden gegeven om een meer eenvormige reglementering te realiseren, waardoor ook de voorlichting van het publiek en de handhaving eenvoudiger zullen worden. Het zal onze gezamenlijke politieke verantwoordelijkheid zijn om de suggesties uit te studie om te zetten in aangepast wetgevend werk, gelijklopend in elk van de drie betrokken gewesten.

In de voorbije jaren zijn er twee grote studies op het getouw gezet op basis van een intensieve samenwerking. Dat zijn een onderzoek naar de mogelijkheden voor natuurlijke verjonging van het Zoniënwood met beuk, gefinancierd door het fonds Generale Maatschappij van België, dat wordt beheerd door de Koning Boudewijn-

stichting. Er is ook de voornoemde structuurvisie die werd gefinancierd door de drie gewesten evenredig met de door hen beheerde oppervlakte.

Daarenboven zijn er talrijke momenten van concrete samenwerking. Ik geef enkele voorbeelden. Er zijn afspraken tussen de beheerders voor de bestrijding van de Amerikaanse vogelkers, een exotische struik die de inheemse flora verdringt, niet alleen in het Zoniënwood maar in heel veel Vlaamse bossen. Er is een intense samenwerking tussen de diensten voor natuurbehoud die gezamenlijk, op basis van het beschikbare studiemateriaal, het Zoniënwood hebben voorgedragen als Natura 2000-gebied bij de Europese Commissie. Er is geregeld overleg en inbreng van de drie bosdiensten met betrekking tot het opvolgen en beheren van de populaties van groot wild. Er is een zeer geregelde terugkoppeling tussen het Brusselse en het Vlaamse bosbeheer bij de opmaak van een streefbeeldstudie voor de Ring 0-E411, die het Zoniënwood in vier delen. Er is ook een uitgebreid overleg met de diensten voor stedenbouw bij de verbreding van de Lijn 125, de spoorweg van Brussel naar Namen in het kader van het Gewestelijk Expresnet. Ook bestaan er procedureafspraken en contacten tussen de beheerders bij elke stormaankondiging, waarbij gezamenlijk wordt beslist om al dan niet de doorgaande wegen af te sluiten voor autoverkeer.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik heb genoteerd dat u ook vindt dat de coördinatie en samenwerking absoluut kunnen worden verbeterd. U richt uw hoop op de studie die momenteel aan de gang is over de structuurvisie. U hoopt dat die eind dit jaar af zal zijn. Daarna kan een stappenplan volgen. Ik hoop dat die timing kan worden aangehouden. Ik zal de studie en het stappenplan dat eraan zal worden gekoppeld, zo goed mogelijk opvolgen om na te gaan of de goede voornemens die we delen, in de praktijk worden omgezet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de milieuvergunning voor de model-luchtvaartclubs

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op 5 februari 2003

diende de heer Gorleer in deze commissie een verzoekschrift in aangaande de reglementering van de model-luchtvaart. Dit verzoekschrift vond zijn oorsprong in een arrest van de Raad van State van 20 december 2001, waarbij de milieuvergunning van een modelluchtvaartclub werd geschorst op basis van zonevreemdheid. Ook al is het terrein waar de activiteiten plaatsvinden, vergund en bestemd voor dagrecreatie, toch oordeelde de Raad van State dat ook alle overvlogen zones – waaronder ook agrarisch gebied – moeten worden vergund. De toenmalige minister van Leefmilieu was van oordeel dat VLAREM II, titel II van het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunningen, niets zegt over het overvliegen van agrarische gebieden, en er moest volgens hem geen beperking bestaan.

Blijkbaar wordt diezelfde modelluchtvaartclub niet gespaard van procedures door allerhande burenruzies en wordt hierdoor een recreatieve sport bedreigd. Zo worden de modelluchtvaartclubs in de VLAREM II-regelgeving ingedeeld onder rubriek 32.6. Deze rubriek viseert de terreinen die gebruikt worden als opstijg- en landingsplaats en de terreinen die hierbij aansluiten waarboven wordt gevlogen met ten minste één modelmotorvliegtuig waarvan de activiteiten in klasse 2 liggen en milieuvergunningsplichtig zijn, en drie modelzweefvliegtuigen die ingedeeld worden in klasse 3 en dus enkel meldingsplichtig zijn. Het gaat dus om een indeling in klasse 2 of klasse 3 op basis van geluidsoverlast van het desbetreffende modelvliegtuig.

Ondertussen blijkt dat ook in deze sport veel vooruitgang wordt ontwikkeld inzake milieuvriendelijke toestellen, zodat vele modelluchtvaartclubs enkel met elektrische toestellen vliegen, die geen uitstoot en geen geluidsoverlast veroorzaken. Toch worden deze clubs nog steeds onderworpen aan de strenge VLAREM II-regelgeving, terwijl de vorige minister van Leefmilieu een vereenvoudiging had aangekondigd.

Mevrouw de minister, ik ben van mening dat het hoog tijd wordt dat er duidelijkheid wordt gecreëerd hoe men nu in Vlaanderen nog modelluchtvaart kan en mag organiseren. Daarom pleit ik voor een aantal vereenvoudigingen ter zake. Bent u bereid om een herziening in te voeren in de VLAREM-regelgeving teneinde in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen in de modelluchtvaartclubs?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, ik zou heel kort kunnen zijn en 'ja' antwoorden op uw vraag, maar ik zal iets meer uitleg geven om te zien of mijn positief antwoord u voldoening kan geven. U zult de geplande wijziging ook schriftelijk krijgen.

De nieuwe technologische ontwikkelingen in de model-luchtvaart hebben in hoofdzaak betrekking op modelvliegtuigen die niet meer worden aangedreven door een

motor met inwendige verbranding, maar door een elektrische motor. Ik had nooit gedacht dat ik ter zake nog een specialist zou moeten worden. In de bestaande lijst van hinderlijk ingedeelde inrichtingen zoals vastgesteld in bijlage 1 van VLAREM I wordt tot op heden geen rekening gehouden met die ontwikkelingen. In de schriftelijke versie van mijn antwoord geef ik de indeling zoals die vandaag bestaat. Er is inderdaad sprake van een klasse 2 en een klasse 3. Dat hangt enkel af van de vraag of het gaat over één modelmotorvliegtuig of over drie modelzweefvliegtuigen.

Op 21 december 2007 heeft de Vlaamse Regering principieel de VLAREM-actualisatietrein goedgekeurd. Die is uiteraard nog niet definitief, want hij moet nog worden voorgelegd aan onder meer de Milieu- en Natuurraad (Minaraad) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), om dan opnieuw te worden vastgesteld. Op dit ogenblik is er inderdaad voorzien in een klassenverlaging voor modelvliegtuigen aangedreven door een elektrische motor. Zij verhuizen naar klasse 3. Op die manier wordt een modelvliegtuig aangedreven door een elektrische motor qua indeling volledig gelijkgeschakeld met een modelzweefvliegtuig.

Wat de algemene geluidsvoorwaarden betreft, betekent dit dat modelvliegtuigen aangedreven door een elektrische motor aan de geluidsvoorwaarden voor nieuwe inrichtingen van klasse 3 moeten voldoen, wat in de meeste gevallen een versoepeling van de voorwaarden inhoudt, daar er geen rekening meer moet worden gehouden met het oorspronkelijke omgevingsgeluid en ter bepaling van die geluidsnorm slechts 3 decibel van de vigerende richtwaarde wordt afgetrokken, in plaats van 5 decibel. Met betrekking tot de na te leven sectorale voorwaarden wordt in de voornoemde VLAREM-actualisatietrein voorgesteld de bestaande bepaling, die stelt dat alle activiteiten met modelvliegtuigen verboden zijn vanaf 19 uur tot 7 uur, te vervangen door de bepaling dat alle in de tweede klasse ingedeelde activiteiten verboden zijn vanaf 19 uur tot 7 uur. Heel concreet betekent dit dat voor modelvliegtuigen aangedreven door een elektrische motor geen tijdsbeperkingen meer zouden gelden.

Die VLAREM-trein is nu voor advies naar de Minaraad en de SERV gestuurd. Daarna moet de Raad van State nog een advies geven. Dan kan dat hopelijk definitief worden vastgelegd. Ik antwoord dus 'ja', maar dit is nog niet definitief. Uiteraard zijn er nog wijzigingen mogelijk.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de minister, ik dank u van harte voor uw antwoord. Ik moet

zeggen dat dit erg positief klinkt, maar kunt u een timing ter zake geven? Ik weet niet hoelang een dergelijke procedure normaal duurt. Ondertussen lopen er weer een aantal procedures bij de Raad van State, door burenruzies. Ik hoop dat deze VLAREM-trein nu eindelijk een einde zal maken aan al die procedureslagen tegen die model-luchtvaartclubs, die immers toch maar een recreatieve sport beoefenen, waarbij het niet de bedoeling is de hele omgeving te teisteren met lawaaioverlast.

Minister Hilde Crevits: De VLAREM-actualisatietrein is principieel goedgekeurd. Dat is op zich al een belangrijke stap. We moeten nu de adviezen van Minaraad, Raad van State en SERV afwachten. Dat zal een aantal maanden duren. Het zal wellicht vlugger gaan dan bij de uitvoeringsbesluiten waarnaar de heer Peeters vroeg, omdat in dat geval de regering nog geen eerste vaststelling heeft gedaan. De procedure moet echter zijn normale verloop krijgen. Ik hoop dat dit binnen enkele maanden rond zal zijn.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik wil u dan toch bedanken, in naam van die 96 modelluchtvaartclubs in Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, en tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aanwending van de opbrengsten uit de gemeentelijke saneringsbijdrage

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, de opbrengsten van de gemeentelijke saneringsbijdrage, die gekoppeld is aan de bovengemeentelijke saneringsbijdrage op de drinkwaterfactuur, worden in de gemeentelijke begroting die ik heb kunnen inkijken, ingeschreven onder de rubriek Afvalwater (gewone ontvangsten – prestaties – artikelnummer 877/161-01). In het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005 van 22 december 2004 is er een hoofdstuk, hoofdstuk XIII, dat handelt over de reorganisatie van de watersector. Mijnheer de voorzitter, u herinnert zich nog dat dit hoofdstuk door middel van een amendement is ingediend. Artikel 87 van dit decreet voegt onder meer een artikel 16bis toe in het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending. Paragraaf 3 van dit nieuwe artikel 16bis stelt dat de bijdrage voor de sanering op

gemeentelijk vlak bestemd is voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

Dit wordt nogmaals bevestigd in het programmadecreet dat we eind vorig jaar hebben goedgekeurd. Dan gaat het over afdeling III 'Water bestemd voor menselijke aanwending'. Artikel 36 van dat programmadecreet 2008 vervangt het eerder genoemde artikel 16bis, maar de zin "de bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting" blijft behouden.

Tijdens de bespreking van het programmadecreet 2005, of dus het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005, op het einde van het jaar 2004, werd in de commissie duidelijk gesteld dat de opbrengsten door steden en gemeenten uitsluitend mogen worden aangewend voor de waterzuivering: voor de aanleg, de heraanleg en het onderhoud van rioleringen, voor rioleringsaansluitingen en zo meer. Er werd in de bespreking ook gesteld, maar dit werd niet decretaal verankerd, dat het principe 'non bis in idem' toegepast diende te worden, namelijk dat alle bestaande belastingen, zoals de verhaalbelastingen, die steeds minder voorkomen, en de belastingen op de aansluiting van de riolering waarvoor ofwel een forfait wordt gevraagd ofwel de integrale kostprijs, moeten worden gefinancierd met de gemeentelijke saneringsbijdrage.

Mevrouw de minister, ik heb daarover drie vragen. De eerste heb ik gericht tot de minister van Binnenlands Bestuur, minister Keulen. Is er controle op de correcte aanwending van de opbrengsten van de gemeentelijke saneringsbijdrage? Zijn er voorschriften of omzendbrieven? Ik heb er geen gevonden in de jaarlijkse omzendbrief over het opstellen van de begroting van minister Keulen.

Hebben de gouverneurs richtlijnen gekregen van de Vlaamse overheid, van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, afdeling Lokale en Provinciale Besturen, Financiën en Personeel om de posten op de gemeentelijke begroting, bestemd voor de aanleg van rioleringen, te screenen? Wordt onderzocht waarvoor de middelen die als ontvangsten geboekt worden, gebruikt worden? Komen ze in een fonds terecht waarmee de aanleg van nieuwe rioleringen mee wordt gefinancierd? Een andere mogelijkheid voor die financiering is het aangaan van leningen of het werken met subsidies van het Vlaamse Gewest. Wordt dit gecontroleerd?

Ik stel vast dat veel gemeenten nog steeds een bijdrage aanrekenen voor het aansluiten van de woning op de openbare riolering. Is dit een schending van het 'non bis in idem'-principe?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit is een heel interessante vraag, maar ik hoop dat u niet ingaat op de suggestie van de heer Matthijs om richtlijnen te geven aan de gouverneurs. Ik zal u uitleggen waarom. We zijn in de gemeente nu weliswaar overgestapt op Infrax, die we trouwens al eens op een hoorzitting hebben uitgenodigd.

Als dit toegepast moet worden op een aantal gemeenten die zelf nog een eigen rioleringsnet uitbaten, dan moet op een of andere manier een andere sanering, een financiële sanering, worden doorgevoerd. Voor een kleine gemeente van 16.000 inwoners spreken we over 35.000 euro. Als alle belastingen moeten worden afgeschaft voor die schamele saneringsbijdrage, dan moet een andere sanering worden doorgevoerd.

Deze opmerking valt misschien een beetje tegen voor mijn goede vriend, de heer Matthijs, maar ik hoop dat u niet aan de gouverneurs zult vragen om de richtlijn toe te passen, want dan ziet het er voor een groot aantal gemeenten heel slecht uit.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Ik herhaal slechts de besprekingen in de commissie van eind 2004. De heer Martens zal zich die ook herinneren.

De heer Bart Martens: We hebben destijds nog geprobeerd om dat in het decreet te schrijven.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer Peumans, we waren het hierover allemaal roerend eens.

De heer Jan Peumans: Er is natuurlijk een verschil tussen wat in een decreet staat en wat in een memorie van toelichting staat.

De voorzitter: De toetsing aan de werkelijkheid komt nog. We zullen zien of het hemd nader is dan de rok.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) houdt toezicht op de correcte doorrekening van de saneringsbijdrage. De VMM is momenteel bezig met het uitwerken van een format om de gemeenten te laten rapporteren over hun afvalwatersaneringsactiviteiten. Dit format wordt uitgewerkt in overleg met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Het is nog niet klaar. Ik kan vandaag dus niet vertellen hoe het eruitziet.

In het rapport moet worden aangegeven welke uitgaven inzake sanering op gemeentelijk vlak gemaakt werden, in welke voorzien is en welke financiële middelen aangewend worden om de uitgaven te bekostigen. Dat is vrij

logisch. De uitgaven slaan niet enkel op de investeringskosten, maar omvatten ook de exploitatiekosten en de financieringskosten. Er dient hierbij gerapporteerd te worden over de activiteiten die de gemeente, de drinkwatermaatschappij of de rioolbeheerder uitvoert.

We moeten ervoor zorgen dat het format geen hopeeloos ingewikkelde zaak wordt. Het moet de nodige transparantie en eenvoud vertonen. Vaak moet een bijzonder moeilijke oefening worden gemaakt om dat niveau te bereiken. Wanneer het format klaar is, moeten de verzamelde gegevens toelaten om na te gaan of de opbrengsten gerealiseerd via de gemeentelijke bijdrage, en vergoeding wel degelijk werden aangewend voor de uitbouw en het onderhoud van de gemeentelijke infrastructuur.

Een belangrijke randbemerking hierbij is dat de gemeentelijke boekhouding momenteel niet afgestemd is op een dergelijke rapportering. Bijgevolg zal deze rapporteringstool alleszins slechts stapsgewijs worden ingevoerd, zodat de gemeenten de mogelijkheid krijgen om zich erop af te stemmen.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur heeft geen specifieke richtlijnen verstrekt omtrent de financiering van rioleringsuitgaven. Dit luik behoort immers tot de autonomie van de gemeenten, vanzelfsprekend binnen de grenzen van de wetten en decreten. Binnen die grenzen bepalen de gemeenten zelf hoe ze de uitbouw en het beheer van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur bekostigen. Dat kan via een lening, eigen middelen, retributies en andere bijdragen gebeuren.

De regel ‘non bis in idem’ werd ingegeven door de zin voor rechtvaardigheid. De regel betekent dat dezelfde belastingen of belastingen van dezelfde aard, geen tweemaal hetzelfde object mogen treffen. Dit principe is in geen enkele wettekst vastgelegd. Het is een beginsel en moet dan ook zo worden toegepast. Vergelijkbaar hiermee zijn de beginselen rechtvaardigheid, gelijkheid enzovoort. Voor de gemeenschappen en de gewesten nuanceerde het toenmalige Arbitragehof deze zienswijze. In zijn arrest van 25 februari 1988 oordeelde het Arbitragehof dat gemeenschappen en gewesten geen heffing mogen vestigen op materies die het voorwerp zijn van een nationale belasting, met uiteraard enkele uitzonderingen.

De recente reorganisatie van de watersector laat toe om de gemeentelijke saneringskosten onder bepaalde voorwaarden door te rekenen aan de drinkwaterverbruikers en de eigen waterwinners via een bijdrage of vergoeding. Het gaat hier dus niet om belastingen maar om een vergoeding voor het verlenen van een specifieke dienst door de drinkwatermaatschappijen of de rioolbeheerder. Toch moet erover gewaakt worden dat de kosten geen tweemaal doorgerekend worden aan de

gebruikers van de dienst. Globaal genomen kan gesteld worden dat de huidige inkomsten vanuit de gemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding onvoldoende zijn om de kosten voor de verdere uitbouw van de gemeentelijke infrastructuur te bekostigen. Dat blijkt uit ramingen van de VMM en de NV Aquafin. In dat geval is het perfect mogelijk dat de drinkwatermaatschappij of de rioolbeheerder de aansluiting nog afzonderlijk doorekent aan de gebruiker van de dienst. Hoe en welke kosten precies worden doorgerekend door de drinkwatermaatschappijen of door de rioolbeheerder, wordt vastgelegd in een specifiek contract tussen deze partijen en de respectieve gemeenten.

Vanzelfsprekend moet dit contract correct en transparant opgesteld zijn zodat het tweemaal doorrekenen van de kosten niet mogelijk is. De VMM oefent hierover als toezichthouder de controle uit.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord. Het is uiteraard goed dat de VMM dat zal controleren en dat er een format in ontwikkeling is. Ik sta daarachter.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
